

CIP: EKOINOVACIJE 2012

Program za konkurentnost i inovacije Europske Unije

Sažetak natječaja

Ciljevi natječaja

- ✓ Promicanje usvajanja novih i integriranih pristupa ekoinovacijama u područjima kao što su ekološki prihvatljivi proizvodi, procesi i usluge
- ✓ Poticanje korištenja ekoloških rješenja kroz povećanje tržišta i uklanjanje zapreka ulasku na tržište: rješenja se shvaćaju kao proizvodi, procesi, tehnologije ili usluge visoke dodane vrijednosti
- ✓ Povećati inovacijske kapacitete malih i srednjih poduzeća.

Što je ekoinovacija?

Ekoinovacija se definira kao „bilo koji oblik koji cilja na značajne izmjene i dokazive napretke prema postizanju održivog razvoja kroz smanjenje utjecaja na okoliš li postizanje učinkovitijeg i odgovornijeg korištenja resursa.“¹

Uključuje nove proizvodne procese, nove proizvode i usluge, kao i nove poslovne metode i metode upravljanja, od čijeg se uvođenja očekuje pozitivan utjecaj na smanjenje rizika po okoliš i zagađenje, odnosno doprinose optimalnom iskorištenju resursa.

Ekoinovacije podupiru projekte prijedloge koji obuhvaćaju cijeli životni ciklus proizvoda od proizvodnje sirovina do zbrinjavanja. Takav pristup projektnoj ideji trebao bi uzeti u obzir cijeli nabavni lanac proizvoda, a ne isključivo jednu komponentu u ciklusu. Ovaj kriterij nije isključiv, tj. nije nužno da projektna ideja obuhvaća cijeli ili pojednostavljeni Life Cycle Assessment².

U srcu ciljeva ekoinovacija su tržišno predstavljanje i tržišno usvajanje ekoinovativnih rješenja.

Tri su glavna područja ekoinovacija:

- ✓ Ekološka dobrobit (nove usluge – „zelenije“ poslovanje; novi procesi – čišća proizvodnja; nove metode upravljanja, tehnologija i proizvoda)
- ✓ Gospodarska dobrobit (koristi u terminima investicija, prihoda, ulaska na tržište i stvaranja novih radnih mjesta za MSP - široka primjena replikacija)
- ✓ Doprinos inovacijama (osnaživanje inovativnih kapaciteta MSP)

Eko inovacije – što potiču?

Inovativne ideje u obliku:

- 1) njihove **prve aplikacije na tržište** (proboj na tržište) ili

¹ Odluka komisije 1639/2006/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 24. Listopada 2006. Kojom se uspostavlja Okvirni program za konkurentnost i inovacije (2007-2013), odnosno CIP

² Life Cycle Assessment obuhvaća životni ciklus proizvoda od eksploriranja (vađenja) resursa (materijala), proizvodnje, korištenja, recikliranja do odlaganja otpada (proizvoda). Okvir LCA dan je ISO normom 14040/44

2) tržišne replikacije

odnosno potencijalno utržive “zelene” proizvode i usluge koje su već uspješno tehnološki demonstrirane ali nisu još ušle na tržište (financiranje prototipa nije prihvatljivo). Moguće je prijaviti projekt u fazi premošćivanja jaza između istraživanja i komercijalizacije. Inicijativa također financira ograničene "hardware" tipove investicija kao što su nove reciklirajući instalacije i infrastrukture – u kojem slučaju takav tip investicija mora biti tehnološki uspješno demonstriran ali nije još penetrirao na tržište.

Kakvi projekti se financiraju?

- ✓ Inovativni projekti koji imaju značajan pozitivan učinak na okoliš
- ✓ Omogućavaju značajnu replikaciju, široku primjenu i utrživost
- ✓ Značajno doprinose europskim ciljevima zaštite okoliša
- ✓ Imaju europsku dodanu vrijednost te međunarodnu dimenziju
- ✓ Dobro su promišljeni s tehničkog i upravljačkog stajališta
- ✓ Isplativi

Prioritetna područja ulaganja

1. Recikliranje materijala - izazovi vezani uz sektor otpada: prevencija, ponovno korištenje, recikliranje i oporavak određenih kategorija otpada (u skladu s „Tematskom strategijom o prevenciji recikliranju otpada“ i „Okvirnom direktivom o otpadu“), opseg radnji:

- ✓ Bolji procesi i metode sortiranja otpadnih materijala, građevinskog otpada, komercijalnog i industrijskog otpada, moguće recikliranje električnog i elektronskog otpada te dotrajalih vozila
- ✓ Inovativni proizvodi koji koriste reciklirane materijale ili olakšavaju recikliranje materijala (usklađeni s međunarodnim proizvodnim standardima, naprednim zahtjevima dizajna i visokom kvalitetom za potrebe potrošača)
- ✓ Poslovne inovacije za jačanje konkurentnosti industrije recikliranja, kao što su nove tržišne strukture za recikliranje proizvoda, lanci opskrbe ili usklađeni procesi proizvodnje, ponovne uporave i procesa recikliranja.

Inovacije iz ovog područja pokrivaju široki raspon recikliranja materijala i ponovnog korištenja procesa, metoda, tehnologija i pristupa kao što su automatizacija, sortiranje, tretiranje, post-šrederske i separacijske tehnologije kao i poslovne inovacije vezane za recikliranje i ponovno korištenje.³ Projekti moraju odkazati da su predložena rješenja za recikliranje učinkoviti u pružanju dodane vrijednosti.

2. Održivi građevinski proizvodi – okolišni aspekti koji se mogu adresirati eko inovacijama i integriranim pristupom potrošnji građevinskih sirovina, kvaliteti zraka unutrašnjih prostorija, vodnoj i energetske učinkovitosti ili adaptaciji klimatskim promjenama

- ✓ Građevinski proizvodi i srodni procesi koji smanjuju potrošnju resursa, uključujući energiju i proizvodnju nusproizvodnog otpada. Takav pristup pokriva više ekološki prihvatljivih građevinskih materijala, korištenje biobaznih materijala, povećano korištenje recikliranih materijala i uporabljivih materijala iz građevinskog otpada, smanjeno korištenje sirovina te inovativne

³ Projekti iz područja upravljanja otpadom i osvješćivanja javnosti o potrebi prevencije otpada financiraju se iz LIFE+ programa

proizvodne procese koji znatno smanjuju utjecaj na okoliš tijekom izgradnje te slijede perspektivu životnog ciklusa.

3. Prehrambeni sektor (hrana i piće) – naglasak je stavljen na sektore koji imaju veliki utjecaj na okoliš (meso, mesne prerađevine, mliječni proizvodi te maslinarstvo) u cijelom proizvodnom-prehrambenom lancu „od polja do tanjura“ (projekti o održivim poljoprivrednim praksama nisu pokriveni eko inovacijama)

- ✓ Čišći i inovativni proizvodi, uključujući metode i materijale pakiranja (ambalaže), procese i usluge s ciljem postizanja veće učinkovitosti i produktivnosti, smanjenje biorazgradivog otpada i potpora prijelazu na bio-baziranu ekonomiju
- ✓ Čišći i inovativni proizvodi, procesi i usluge u proizvodnoj fazi koji ciljaju ka smanjenju otpada i stakleničkih plinova i/ili poticanju reciklaže i oporavka, vodnu učinkovitost i poboljšanu kvalitetu vode
- ✓ Inovativni čišći proizvodi, procesi i usluge s ciljem smanjenja negativnog učinka konzumacije hrane i pića na okoliš (etiketiranje i logističke usluge koje se nadovezuju na pakiranje, distribuciju i odluke pri kupnji).

4. Sektor „Voda“ - Naglasak ovog prioriteta je potpora prodoru na tržište onih rješenja koji povećavaju efikasnost vode i kvalitete vode u različitim sektorima. Specifično, projekti koji je fokusiraju na efikasnost vode trebali bi reducirati potrošnju vode do 30%.

Načini na koje je moguće dodati održivu vrijednost u ovo područje odnosno obuhvat ovog natječaja je u smjeru sljedećih područja:

- ✓ Procesi, proizvodi i tehnologije efikasne uporabe vode, pogotovo procesi koji ne koriste vodu
- ✓ Tretman vode i pročišćavanje otpadnih voda, rješenja povećane efikasnosti i smanjenog učinka na okoliš (smanjena uporaba kemikalija, oporavak resursa, ponovno korištenje otpadnih voda)
- ✓ Pametni distribucijski sustavi koji ciljaju na uštedu i čuvanje voda, kemikalija, energije i materijala; inovativni sustavi za mjerenje i doziranje kemikalija, protoka vode, curenje, popravke, nove materijale za cjevovode itd.

5. „Zeleno” poslovanje / pametne nabave – potpora MSP i organizacijama u „ozelenjavanju“ njihovog poslovanja, proizvoda i usluga (uvođenje pristupa životnog ciklusa – od vađenja sirovina, proizvodnje, korištenja i odlaganja; integracija ekoinovativnih tehnika i principa eko dizajna u lanac opskrbe, itd.); implementaciji „zelenih“ proizvodnih procesa koji će doprinijeti većoj učinkovitosti u odnosu na okolišne zahtjeve; prilagodbi na utjecaj klimatskih promjena na njihove aktivnosti

- ✓ Dizajn, implementacija i unos na tržište inovativnih proizvoda koji će smanjiti negativan učinak na okoliš i voditi ka manjem korištenju sirovina (resursa)⁴.
- ✓ Zamjena materijala za one s manjim utjecajem na okoliš i većom učinkovitosti (proizvodi na bio bazi), zamjena rijetkih materijala i povećana uporaba sekundarnih sirovina (supstitucija se može obaviti na razini proizvoda ili procesa).

⁴ Projekt treba pratiti principe Politike integriranog proizvoda (pristupa životnog ciklusa) i biti usklađen sa različitim politikama dokumentiranim u Akcijskom planu za održivu potrošnju i proizvodnju i politiku održive industrije. Isti princip bi se trebao pratiti u odnosu na Eko dizajn direktivu.

- ✓ “Ozelenjavanje” proizvodnje i čistih proizvodnih procesa koji podupiru zaštitu okoliša i inovativne procese sa visokom mogućnošću replikacije. Projekti iz ovog područja mogu uključiti industrijsku simbiozu, tj. nusproizvodne resurse ili otpad kao novu sirovinu kako bi se poboljšalo utjecaj industrijske proizvodnje na okoliš
- ✓ Postupni inovativni postupci uvođenjem mehanizama ponovne proizvodnje te inovativnih usluga popravaka koje imaju znatnu korist za okoliš i visoki faktor replikacije.

Kriteriji za prihvatljivost, isključenje, selekciju i odabir

Kriteriji prihvatljivosti:

Na ovaj natječaj se smiju javiti:

- ✓ Sve pravne osobe iz prihvatljivih zemalja⁵
- ✓ Broj partnera (konzorcij) kao i broj zemlji sudionika u projektu nije definiran.

Kriteriji za isključenje:

Prijavitelji će automatski biti isključeni ukoliko se nalaze u nekoj od navedenih situacija:

- ✓ U stečaju su ili likvidaciji, njihovim poslovanjem upravlja sud i sl.
- ✓ Osuđeni za kazneno djelo u vezi s profesionalnim postupanjem na temelju presude sa snagom „res judicata“
- ✓ Osuđeni za teško kršenja poslovanja dokazivog svim sredstvima koja ugovorno tijelo može opravdati;
- ✓ Nisu ispunili obveze u vezi s plaćanjem doprinosa ili poreza u skladu sa zakonskim odredbama zemlje u kojoj su uspostavljeni
- ✓ Predmetom su presude sa snagom „res judicata“ zbog prevare, korupcije, sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji ili bilo kojoj drugoj nezakonitoj aktivnosti koja je štetna po financijske interese EU;
- ✓ Trenutno podliježu administrativnoj kazni iz čl. 96 (1) Financijske direktive primjenjive na opći proračun EU
- ✓ Podliježu sukobu interesa
- ✓ Krivi su zbog netočnog navođenja podataka koje zajtjjeva ugovorno tijelo kao uvjet za sudjelovanje postupku ili ne pružanju navedenu informaciju.

Selekcijski kriteriji:

- ✓ Financijski kapacitet (stabilan i dostatan izvor financiranja). Prijavitelji moraju ispuniti obrazac „pojednostavljenog financijskog izvještaja“ za zadnju godinu za koju su financijski izvještaji predani.

---

⁵ EU 27, Norveška, Island, Lihtenštajn, Albanija, Crna Gora, Hrvatska, Izrael, Makedonija, Srbija i Turska i ostale zemlje ukoliko međunarodni sporazumi s EU to dozvoljavaju

- ✓ Profesionalni i tehnički kapacitet (vještine i kvalifikacije prijavitelja). Prijavitelji moraju imati raspoložive profesionalne i tehničke kapacitete, operativne i upravljačke sposobnosti, potrebno je predati opis stručnosti onih koji će biti odgovorni za provedbu djelatnosti, opisa projekata i aktivnosti vezanih uz projekte poduzete u zadnje 3 godine.

Kriteriji dodjele ugovora:

5 kriterija- potrebno je dostići prag svakog od njih

- ✓ **Relevantnost za natječaj: inovacije i okoliš** (min. 7 od 10 bodova) u odnosu na ciljeve natječaja: važnost predloženih mjera u odnosu na ciljeve EU i natjelačaja, stupanj inovacije/tehničkog napretka predložene solucije, prednosti za okoliš te uključenost i potpora MSP
- ✓ **Kvaliteta predloženih mjera** (min. 6 od 10): struktura, jasnoć, dosljednosti i prikladnost predloženog projekta s ciljem dostizanja projektnih rezultata, definicija plana rada, radnih paketa i rasporeda te sastav i vještine voditelja projekta i članova tima
- ✓ **Utjecaj na ciljne skupine, replikaciju i tržište** (min. 6 od 10): replikacija za vrijeme i po završetku projekta, primjerenost procjene tržišta i uklanjanje barijera za ekoinovativna rješenja, kvaliteta planirane eksploatacije i poslovnog pristupa
- ✓ **Proračun i isplativnost** (min. 6 od 10): odgovarajuća razina napora po radnom paketu, zadatku i partneru, opravdanost troškova (posebno opreme), transparentnost sufinanciranja
- ✓ **EU dodana vrijednost** (min. 6 od 10): opravdanost za rješavanje predmeta natječaja na EU razini nasuprot nacionalnim, regionalnim lokalnim projektima, europske dimenzije tržišnih barijera i okolišnih izazova,, stupanj EU suradnje na projektu

Financijski uvjeti:

- ✓ Maksimalno trajanje projekta – 36 mjeseci
- ✓ Indikativni proračun za ovaj poziv je 34.830.000 eura
- ✓ Individualni iznosi projekata nisu limitirani
- ✓ Prosječna veličina proračuna financiranih projekata je 1.500.000 eura
- ✓ Prihvatljivi troškovi su samo oni koju nastaju nakon potpisa grant ugovora
- ✓ Sufinanciranje: max. 50% prihvatljivih troškova projekta, tj. troškova direktno povezanih sa inovativnim mjerama, uključujući materijale, procese, tehnike i metode, opremu i infrastrukturu.
- ✓ Ovisno o procjeni rizika, Ugovorno tijelo može tražiti bankovnu garanciju za predujam (obično kada je predujam veći od 100.000 eur)
- ✓ Tijek financiranja: 30% predujam, međufinanciranja po odobrenju međuizvještaja (ovisno o trajanju) te 10% finalnog plaćanja nakon odobrenja finalnog izvještaja

Rok i način prijave projektnog prijedloga:

- ✓ Rok prijave projekta je 6. rujna 2012. (17h)

- ✓ Prijava projekta se vrši „on-line“, potrebno je zatražiti korisničko ime i lozinku (obvezni elementi za početnu prijavu u sustav: osnovni podaci prijavitelja, prioritet natječaja na koji se projekt prijavljuje, akronim projektnog naziva, kratki sažetak projekta, broj partnera). Sve ove informacije mogu se kasnije mijenjati tijekom slaganja projektnog prijedloga
- ✓ Dostupan je priručnik za prijavitelje u kojemu se detaljno pojašnjava način prijave
- ✓ Potrebno je popuniti anekse A, B i C i priložiti različite dokumente (PDF format)
  - Aneks A sadrži administrativne podatke i predloške
  - Aneks B sadrži sadržajni dio projekta (sažetak, tehnički opis, analiza tržišta, eksploatacija, ciljevi i očekivani učinak projekta, indikatori uspjeha, uloge uključenih, izvori sufinanciranja, dodana vrijednost na EU razini, radni paketi aktivnosti, vremenski raspored, opisi partnera i članova tima, reference, pisma namjere)
  - Aneks C je detaljni proračun projekta
- ✓ Projekti se moraju poslati na engleskom jeziku, a procijenjena dužina projektnog prijedloga je 60 stranica (bez dijela A i priloga).
- ✓ Sažetak projekta (max. 2 stranice) može se poslati na prethodno mišljenje (najkasnije do 26. kolovoza 2012.). Mišljenje se može dobiti samo jednom tijekom procesa prijave.
- ✓ Moguće je postaviti pitanje na: http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/contact/questions/index_en.htm
- ✓ Program i svi potrebni dokumenti dostupni su na: <http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/>
- ✓ Očekivano vrijeme završetka procesa ocjenjivanja je siječanj 2013, očekivani početak pregovora s uspješnim prijaviteljima je ožujak 2013, a očekivani početak projekata odnosno potpisivanje ugovora je od travnja 2013 nadalje.

Primjeri financiranih projekata

„Ruconbar“

Projekt ima za cilj proizvodnju barijera za zaštitu buke baziranih na apsorbirajućem betonu dobivenom dodavanjem granula od reciklirane gume. Na taj način se pomaže očuvanju okoliša rješavajući problem odlaganja automobilskih guma, trošenja prirodnih resursa, a u usporedbi sa sličnim rješenjima smanjena je emisija CO₂ u okoliš i sama cijena gotove barijere. Partneri na projektu su Građevinski fakultet u Zagrebu, Zoološki vrt u Zagrebu, Gumiimpex - GRP, Beton Lučko i Institut IGH.

„Jestiva etiketa“

Voće i povrće moraju biti označeni kako bi se potrošači informirali o specifičnosti proizvoda. Ovo se trenutno radi uz pomoć naljepnica čija proizvodnja troši drvo, energiju, vodu i kemikalije. Projekt inicira označavanje proizvoda laserom s kontrastnim efektom radi čitljivost, a provode ga Laser food (Španjolska) s partnerima (Maxfrut, JSV, FCVRE, BCLA).